

Naročnina za kraljevo
SHS
Mesečno 30 K. Letno 300 K.
Inozemstvo:
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Oglaš: enostojna min vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/1. Telefon 300
Uprava:
Maršev trg 8. Telefon 44
Plačano do
Ljubljana, Pavišni frakco

Nova italijanska nasilja.

ITALIJANSKI VOJAKI PRESTAVLJAJO MEJNIKE V NAŠO ŠKODO.
PROVIZORIČNO MEJO PROGLASILI ZA DEFINITIVNO. NASILJA NAPRAM
NAŠEMU PREBIVALSTVU.

Bakar, 18. julija. Iz Kastavščine poročajo, da Italijani kljub temu, da so meje komisijonalno določene, nikakor ne spoštujejo naših državnih mej. V našo škodo so celo popolnoma svojevoljno pomaknili te meje na naše ozemlje, ki nam je bilo dodeljeno po rapalski pogodbi. V okolici Studene je bila urejena začasna meja, toda danes so se Italijani pomaknili za en kilometer naprej in nastanili že na našem ozemlju. Nepridržano daleč so prišli na našem ozemlju pri cesti Klana-Marčelji v smeri proti izvru Rečine. Dogovorjena rapalska državna meja bi morala omejenjo čisto presekati na točki, ki se zove Zidovlje, med tem ko so se italijanske straže skupno z napisi in mejnimi tablicami nastanile pod koto 514. Enako je v smeri Klane, kjer se je italijanska straža nastanila na našem ozemlju in se sedaj nahaja v kapelici sv. Milovila. In tako se na več mestih opazja, da so italijanske oblasti premestile mejno črto za en km v notranjost našega ozemlja. Deloma gre dogovorjena meja v smeri bivše hrvatsko-jugoslovske meje, danes pa se italijanska straža nahaja komaj en kilometer nad izvrom Rečine, tako da je globoko prodrla v naše ozemlje. Kako nekoč so postopale italijanske oblasti, se kaže še v drugem oziru. Italijanske straže stalno prestavljajo steno in naplase plošče, ki so postav-

ljene sporazumno s komisijo za razmejitve. Vsa ta prestavljanja so se zgodila v našo škodo. Toda ne samo, da se samovoljno prestavljajo ti napisi, te dni so se zgodile še veliko večje nekočnosti. Vse dosedanje napise „Confine provvisorio Italia-Jugoslavia“ so prestavljali po svoji volji, toda te dni so italijanski vojniki privlekli vez novih tablic, odstranili na vsej črti stare tablice in postavili mesto njih nove z napisom „Confine Italia-Jugoslavia“. S tem so baje dakirali samovoljno v našo škodo potegneno mejno črto za definitivno. Nekoga dne je hotela italijanska straža svoje mejne tablice namestiti celo v samem selu Studeno, kjer pa se je temu uprl naš finančni stražnik, ki je zagrozil, da bo streljal na italijanske vojnike, ako ne prenehajo z nadaljevanjem nasilja. Povrh vsega tega prizadevajo italijanski vojniki našemu ljudstvu veliko škodo, ker italijanska straža na čisti pri Studeni ne dovoljuje gneti kmetov živine na pašo, ki so jo sedaj samovoljno okupirali. Italijanska straža tudi ne pusti kmetov k poljskemu delu preko njihove meje, vsled česar je njihova eksistenca ogrožena, dasiravno se njive nahajajo na ozemlju, ki je nam dodeljeno. Ljudstvo, ki je že veliko trpelo pod prejšnjo okupacijo, jo ogroženo radi tega nasilja.

Položaj v Beogradu.

ZASEDBA POSLANIŠKIH MEST SE BO ODGODILA.

Beograd, 18. julija. Min. predsednik Nikola Pašić si je že toliko opomogel, da je danes že prvič po svoji bolezni prišel v urad. Tekom današnjega dne se je vršila seja ministrskega sveta. Koncem tedna odide Pašić v kopališče, vsled česar bo bržkone nastal mal zastoj v političnem življenju. Od važnejših stvari bi se edino mogla izvršiti razvrstitve in izpolnitve poslaniških mest v inozemstvu, v Parizu, Rimu, Washingtonu, Bernu ter novo poslaniško mesto v Kodanju. Ali se bo to zgodilo sedaj ali pozneje po odhodu Pašića še ni odločeno. Verjetno na je, da se bo rešitev te zadeve odložila na poznejši čas.

Položaj v Gornji Sleziji.

POLOŽAJ POSTAJA VSLED POSTOPANJA NEMCEV VEDNO BOLJ PRETEČ. VRHOVNI SVET BO SKLEPAL O ŠLEZIJSKEM VPRAŠANJU SE PRED ZACETKOM AVGUSTA. NESPORAZUM MED ANGLIJO IN FRANCIJO.

Berlin, 17. jul. Včeraj pop. je franc. poslanik izjavil ministru za zunanje posle dr. Rosnu, da pri francoski vladi po jako natančnih poročilih generala Le Ronda in po nujnih poročilih poljske vlade ni nobenega dvoma, da je zaradi postopanja Nemcev položaj v Gornji Sleziji čim dalje bolj preteč ter da obstoji nevarnost, nasilne akcije v Gornji Sleziji. Stalil je razne zahteve. Zunanji minister je francoskega poslanika takoj s poudarkom opozoril, da prihajajo že več tednov, zlasti po takozvani izpraznitveni akciji še hujše pritožbe vsak dan in vsako uro z nemško strani zaradi Gorenje Slezije. Minister za zunanje posle si je v imenu nemške vlade pridržal svojo končno odločitev.

KOMUNISTIČNE DEMONSTRACIJE PROTI KATOLIŠKI BAKLJADI.

Dunaj, 18. julija. Korespondenca Wilhelm poroča še o dogodkih baklade v Hernalsu, ki se je vršila o priliki jubileja nekega duhovnika, da gleda na podlagi izpovedi prič, da so komunisti že v naprej nameravali razbiti baklado. Kordon policijske straže je bil dvakrat z veliko silo predrt. Demonstranti so navallili s palicami na udeležence baklade, vrgli več žensk na tla ter je nastala nevarnost, da pohodi na tleh ležeče množica, ki je sledila. Da bi to preprečila, je straža potegnila sablje. Vseh skupaj je bilo ranjenih pet civilnih oseb in 12 stražnikov.

FILM V SLUŽBI KLERIKALIZMA.

Nanen, 18. julija. Kakor poročajo listi, namerava bivši državni finančni minister Erzberger osnovati svetovno katoliško filmsko organizacijo, ki bi imela nalogo proizvajati filme, ki bi promovirali katoliške ideje.

VELIKA LAKOTA V RUSIJI.

Moskva, 18. jul. V Rusiji je pričakovati zelo slabe žetve. Zetev je uničena po gubernijah Herzen, Astrahan, Ufa, Saratov, Samara, kakor tudi v tatarski in baškirski republiki, deloma tudi na kubanskem ozemlju. Število stradalajočih znaša okoli 10 milijonov, in sicer ne le delavce, temveč celo kmetov. Glad je povzročilo dejstvo, ker

je pričakovati slabe žetve tudi v nemških kolonijah na Povolžju, ki so prva leta oskrbovala vsa sovjetska Rusija.

JAPONSKI PRESTOLONASLEDNIK V ITALIJI.

Rim, 17. jul. Japonski prestolonaslednik je danes odpotoval v Napoli. Na kolodvoru sta se poslovila od njega kralj in vojvoda D'Aosta.

ZAPRISEGA NOVEGA MINISTRA ZA AGRARNO REFORMO.

Beograd, 17. jul. Na današnji seji ministrskega sveta je prisegel novi minister za agrarno reformo Kosta Miletič.

MADŽARSKI DEMENTIJI GLEDE KRALJA.

Budimpešta, 17. jul. Madžarski korespondenčni urad javlja: Več inozemskih listov je prišlo vesti, da se je povodom posvetovanj v Marijanskim lazih razpravljalo o povratku Habsburžanov. Temu nasproti se more na podstavi uradnih informacij ugotoviti, da se ob tej priliki nikakor ni govorilo o vprašanju glede kralja.

BERTHOLD REDIVIVUS.

Nanen, 18. julija. Kakor poročajo listi, je došel predvčerajšnjem bivši avstrijski zunanji minister Berthold v politični misiji v München.

Naročajte Jugoslavijo!

JUGOSLOVANSKA - ROMUNSKA ALIANCA.

London, 17. julij. Romunski zunanji minister dementira vest, da sta Jugoslavija in Rumunija sklenili kooperacijo z Grško v slučaju, da bi Turki napadli Carigrad. Pač pa sta po njegovi izjavi Rumunija in Jugoslavija sklenili alianco za izvršitev nevyllske in trianonske pogodbe. Veljavnost tega pakta traja 2 leti.

NOTRANJEPOLITIČNI POLOŽAJ NA HRVATSKEM.

Zagreb, 18. jul. Dne 17. f. m. se je vršila v predsedništvu hrvatsko-slovenske zemaljske vlade konferenca, ki so ji prisostvovali minister za notranje stvari Svetozar Pribičević, pokrajinski namestnik Juraj Demetrovič, poverjenik za notranje stvari dr. Teodor Bošnjak ter vsi veliki župani. Na konferenci se je vsestransko razpravljalo o položaju v Hrvatski in Slavoniji. Obenem so se določile tudi smeri v nadaljnjem delu na polju notranje uredbe v Hrvatski in Slavoniji.

PAŠIČ VENDAR PRIDE NA BLED.

Beograd, 16. jul. »Politika« piše: Ministrski predsednik Pašić bo koncem tega tedna odpotoval zaradi odihaja najprej v Karlove var, potem pa na Bled. Povodom potovanja na sever bo imel g. Pašić priliko, da se sestane z najvplivnejšimi češkoslovaškimi politiki, v prvi vrsti z ministrom za zunanje stvari dr. Benešem.

FRANCIJA ZAHTEVA IZROČITEV NEMŠKIH ZLOČINCEV.

Pariz, 17. julija. Glasom vesti »Echo de Paris« je poslal Briand nemški vladi noto, v kateri odklanja priznanje razsodbe lipskega razsodišča od strani Francije in zahteva izročitev inkriminiranih nemških vojni zločincev francoski justici.

GOSPODARSKA IN POLITIČNA POGODBA MED FRANCIJO IN ČEŠKOSLOVAŠKO.

Berlin, 18. jul. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Pariza: Nameravano potovanje francoskega min. predsednika v Prago se najlepše pripravlja. V ministru zunanjih poslov vršči se razgovori napravljajo vtis, da gre za sklep politične in gospodarske pogodbe s Čehoslovaško, in sicer na isti podlagi, na kateri so bile sklenjene francosko-poljske pogodbe. S francoske strani se francosko-poljske pogodbe ne smatrajo za zadostno varstvo v Vzhodni Evropi, radi česar bo treba skleniti razen s Čehoslovaško pogodbo tudi z nekaterimi drugimi državami. V Pragi menijo, da bodo mogle biti pogodbe ob posetu min. predsednika Brianda v Pragi že podpisane.

AMERIKANSKO-NEMSKA GOSPODARSKA POGAJANJA.

Nanen, 18. julija. Zastopniki ameriških trgovskih zbornic, ki se sedaj nahajajo v Berlinu, so razpravljali te dni z vplivnimi predstavniki nemških gospodarskih krogov o vzpostavitvi nemško-ameriških trgovskih obratov. Nemški zastopniki so naglašali potrebo olajšanja mirovnih pogojev, kakor dovolitev posojila na daljši rok, s čemer bi se stabiliziral tečaj marke.

IZPRAZNITEV ZAPADNE OGRSKE.

London, 17. jul. Reuterjev urad doznava: Po ratifikaciji trianonske pogodbe so se izvršile priprave, da bi vojaška komisija zaveznikov izročila Avstriji nemške okraje Zapadne Ogrske. Zavezniki ne bi ugovarjali prijateljski nagodbi med Avstrijo in Madžarsko, vendar pa bi se moralo za vsak slučaj smatrati, da pripada dotično ozemlje po pravu Avstriji. Pričakuje se, da Madžarska s polskimi neizpolnitvami svojih obveznosti ne bo primorala zaveznikov, da uporabijo silo.

PARASTOS ZA VOJVODO MIŠIČEM.

Beograd, 18. jul. Danes ob 9. dopoldne se je vršil v vaznesenjski cerkvi šestmesečni parastos za pokojnim vojvodo Mišičem. Parastosu so prisostvovali poleg drugih tudi nekateri člani vlade, ministrskega predsednika Nikola Pašića pa je zastopal načelnik nezgovorne kabineta Popović.

Revizija ustave.

Jugoslovanska publicistika je sprožila vprašanje revizije ustave. Da je do tega moralo priti v najkrajšem času po sprejetju, je bilo pač vsakomur jasno, kdor je sledil debatam v ustavotvorni skupščini, dogodkom po državi in gibanju, ki je nekatere skupine potegnilo kar nakratko iz parlamenta ven ter pustilo na zborniških klopeh le nezadovoljne boritelje, ki so s svojim glasovanjem afirmirali, da zahteva narod jugoslovansko ustavo, ne pa diklat tega ali onega plamena, te ali one klike.

Prav po nepotrebnem se torej zaganja slovensko demokratsko časopisje na naše struje, ki izvajajo in morajo izvajati samo konsekvence iz svojega glasovanja proti sedanji ustavi. JDS časopisje govori o potrebnih treh petinah za spremembo ustave. Pri tem računa seveda, da bo razporeženje srbijskih strank in njihovo razmerje ostalo večno nespremenjeno in tako, kakor želijo demokrati. Toda baš v Srbiji je masa naroda proti taki ustavi, kakor jo je izdelala in izmahinirala sedanja vlada. Kmečki narod, in to je srbski narod v prvi vrsti, takih uredb, kakor mu jih daje ta ustava, ne bo dolgo prenašal. Tozadevno bomo o priliki razmotrili dotične člene ustave, ki so baš zemljoradnike potisnili v opozicijske vrste.

Imamo pa še drugo, prav nič manj zanimivo poglavje, ki nikakor ne spada v slavenski »separatizem«, to je vprašanje, kakšno stališče zavzemajo in bodo zavzeli do ustave Hrvat. No in glede Hrvatov so si menda sami demokrati bolj na jasnem, kakor pa celo glede Slovenije. Prav lahko proukujemo, da prihodnje volitve ne bodo dale demokratom med Hrvati nič enega mandata. In tak rezultat bo brez dvoma dal misliti tudi v Beogradu, kajti brez Hrvatov in brez njihovega sodelovanja v našem državnem aparatu se mirno politično življenje v Jugoslaviji sploh ne da zamisliti.

Kako se bo pa izvršila revizija ustave, to je seveda vprašanje ne le principa, ampak tudi taktike. Mar se demokratom ne zdi, da bi bilo na primer mogoče, da se razne koalicije v kratkem času prevržejo in da dobijo vlado v roke skupine, ki so daleč proč od demokratske politične ideologije? No in takrat se gg. demokrati, oziroma ultracentralisti pač ne bodo mogli pritoževati, če se bo ravnala tudi fista vlada po demokratskem, ustavno sankcioniranem centralističnem načelu ter aplicirala ustavne in bodoče zakonodajne določbe tako ad absurdum, da si bodo celo gg. demokratije želeli temeljite revizije.

Vprašanje revizije ustave torej ni vprašanje plemenskega separatizma, ampak zahteva široke jugoslovanske mase in pogoj mirnega razvoja našega državnega življenja.

IZDELAVA ČEŠKOSLOVAŠKE-JUGOSLOVANSKE KONVENCIJE.

Praga, 18. jul. Kakor poročajo »Narodni Listy«, je dospela danes semkaj jugoslovanska vojaška mislija, da ukrene vse potrebno glede češkoslovaško-jugoslovanske vojaške konvencije.

CIKLON RAZDEJAL TAŠKENT V SIBIRIJI.

Moskva, 18. jul. Ciklon je razdejal mesto Taškent deloma, več krajev v okolici pa popolnoma. Škoda in beda prizadetega prebivalstva sta nepopisljivi. Položaj so izkoristili temni življi, da so plenili, vendar pa so komunisti odločno nastopili proti njim.

ODKRITJE SREDNJEVEŠKE GROBNICE.

Zagreb, 18. julija. Povodom renoviranja župne cerkve v Jastrebarskem so odkrili za stranskim oltarjem grobnico bana grofa Erdoedija, ki je umrl 1. 1567. Zunanja oblika grobnice kaže v naravni velikosti v reliefu izdelan kip srednjeveškega viteza z grofovskimi znaki in grbom. Relief je opremljen z obsežnim latinskim napisom. Marmorni kip je zelo dobro ohranjen.

NEMCIJA PLAČUJE.

Pariz, 18. jul. O plačilih, ki jih ima odšteti Nemčija v izvrševanju svojega plačilnega načrta se javlja: Nemčija je reparacijski komisiji odštela novo plačilo v znesku okrog 31 milijonov zlatih mark v evropskih valutah in do danes za amortizacijo od nje izstavljenih trat vsoto 275 milijonov 376.690 zlatih mark. Razen tega je bila reparacijska komisija obveščena, da nudi nemška vlada zopetno plačilo 31 milijonov zlatih mark v različnih evropskih valutah.

FAŠISTOVSKA GROZODEJSTVA.

Rim, 16. julija. (Izv.) V noči od včeraj na danes so se odpeljali fašisti na približno 100 tovornih avtomobilih, oboroženi s strojnimi, revolverji in ročnimi granatami v Treviso. Tamkajšnja policija so premagali, naker so napadli klerikalna in republikanska uredniška poslopja, jih demolirali ter zažgali. Pri tej priliki je prišlo do krvavih spopadov, pri katerih je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih. Treviso je do tega časa še vedno v oblasti fašistov. — V mestu Orte je zabodel neki komunist nekega fašista. Takoj so podvzeli fašisti kazensko ekspedicijo ter postopali enako kot v Trevisu. Fašisti so dobili ultimatum, da se takoj odstranijo,

sicer bodo mase nastopile proti njim. — Enaka poročila prihajajo tudi iz Florence in Turina.

JUGOSLOVANSKI MUSLIMANSKI KLUB SE NE RAZCEPI?

Sarajevo, 16. jul. Ze dva dni se vrši konferenca kluba Jugoslovanske muslimanske organizacije. Kakor stoji stvari sedaj, izgleda, da bo klub ostal nerazcepljen in bo nastopal skupno. Obenem se je vršila v Sarajevu tudi konferenca posestnikov, ki so zahtevali od Jugoslovanske muslimanske kluba, naj določi dva svoja poslanka, katera bi stalno obveščala posestnike o stanju vprašanja odškodnine posestnikom, od katerih so nekateri nezadovoljni z načinom plačevanja in višino odškodnine. Vendar pa ta nezadovoljnost ne bo vplivala na odnose v poslanskem klubu muslimanske organizacije, ker veže klub znani sporazum.

Zagreb: efekti: bnaka za primorje 786—800, banka za trgovino in obrt 650—660, Eskomptna banka 650 do 660, Centralna eskomptna banka 430 do 440, Kreditna banka 750—770, Jadranska banka 1830—1850, Ljubljanska kreditna banka 800—810, Prastredionica 5150—5200.

Zagreb, Devize: Dunaj 19.20—20.05, Berlin 209.50—210.50, Budimpešta 47—49, Bukarešta 220—0, Italija 718—722, London 570—372, New York kabel 156.50—158.50, ček 155—155.50, Pariz 1228—1232, Praga 206—206.50, Svica 2585—2590, Valute: Dolari 153—153.75, avstrijske krone 21—22, funt 520—0, napoleondori 517—520, marke 212—214, l. 0—232, lire 0—715.

Beograd, Devize: London 142.50 do 142.75, Pariz 306.50—307, Solun 208—212, Rim 178—180, Praga 51.16 do 51.55, Dunaj 4.95—5, Berlin 52.20 do 52.30, Valute: funti 1.41—1.42, francoski franki 303—305, dolari 38.30—38.50, lire 0—182, drahme 203 do 214, leji 57—57.25, češkoslovaške krone 0—53, marke 54—54.25, levi 37.50—38, avstrijske krone 5.40 do 5.55, napoleondori 128.80—129.

Curih: Berlin 795.50, New York 606, Pariz 47.25, Milan 27.50, Praga 7.92, Budimpešta 1.85, Bukarešta 8.65, Varšava 0.33, Dunaj 0.80, avstrijske krone 0.81.

Dunaj, devize: dolar 800—804, marke 1052.50—1058.50, sterlingi 2880—2900, franc. franki 6162—6162, lira 3575.50—3597.50, dinarji (tisočki) 1003—213, (stotaki) 1980 do 2000, poljske marke 4475—4675, madžarske krone 343—240.

„Za čast in poštenost NSS se gre.“

Pod tem naslovom je priobčil včerajšnji „Pondeljek“ osuden napad na g. Antona Peska. Se pred pa: tedni je bil v očeh demokratov g. Pesek berač, ki se mu ne more zaupati niti počenega groša ter so imeli že spisano ovadbo na sodišče, da ga naj zaprejo v preiskovalni zapor radi nemožnosti plačila. Ker se je pa izkazalo, da je to laž in obrekovanje, ga psujejo demokrati sedaj, da je 20 kratni milijonar, da je vojni dobičkar, veriznik in ne vemo kaj še vse. To je res velik škod: berač in čez par tednov naenkrat 20 kratni milijonar, pa še kakšen: največji vojni spekulat in veriznik Slovenije. Ali pred par tedni niste tega vedeli?! Pa kakor eno ni bilo res, tako tudi drugo ni.

Ze kot dijak in kot učitelj je bil g. Pesek med tovariši na glasu kot premožen; nikoli ni delal po oštarijah dolg, pač pa je vsakemu tovarišu rad pomagal. Kot edini sin je podedoval po starših sicer malo toda nezadolženo posestvo; in l. 1904 torej 10 let pred vojno je kupil 37 oral celiko vinogradniško posestvo, ki ima 22 oralov gozda. Ze pred vojno, posebno pa med vojno je prodal na stotine vagonov kostanjevega lesa. Imel je zato celo nad 40 kmetov in delavcev kot voznike in drvarje vojašnice oproščene in še sedaj so mu hvaležni zato, ker marsikateri je rešil tako smrti ali pohabljenosti.

Ce je g. Pesek razumno gospodaril ter si pridobil premoženje s tem še ni vojni spekulat in veriznik.

L. 1915 je kupil g. Pesek tiskarno v Krškem, l. 1916 pa Hrbečjevo tiskarno v Ljubljani l. 1917. Lasnikovo hišo v Ljubljani. Rok ni držal križem, temveč je delal in skrbel noč in dan. Tiskarno je povzdignil iz majhnih početkov do dosegljive popolnosti. Ustvaril je založbo in napravil knjigovodstvo. Svoje premoženje je vedno uporabljal v obče koristne namene.

Leta 1919 so nemški tiskarski delavci napadali slovenske v Mariboru in na Jesenicah. „Jugoslavija“ je branila slovenske delavce in nastala je ostra polemika med „Naprejem“ in „Jugoslavijo“. „Napreje“ je takrat slično kot sedaj demokrati ljuto napadel osebo g. Peska ter mu je istotako očital oduševstvo in verizništvo. G. Pesek je ponudil za tiskovni sklad „Napreju“ 10.000 K, če mu razsodišče, ki ga naj sestavi sod. demokrati dokaže kaj nekorrektnega. Razsodišče se je sestavilo, g. Pesek je založil 10.000 K v roke g. dr. Tavčarja in čez pol leta je dobil denar nazaj!

Absolutna laž je trditev „Pondeljka“, da je g. Pesek prodajal papir v Zagrebu in Beogradu za štirikrat višjo ceno, ker ga je plačeval v kronah, prodal pa baje za enak znesek v — dinarjih. Tudi ni res, da je verizil s papirjem temveč res je, da ima Zvezna tiskarna obrtni list za trgovino s papirjem na drobno in debelo.

G. Pesek ni nikoli kupčeval niti s fižolom, niti s čebulo še manj pa verizil, kakor mu očita to „Pondeljke“.

Značilno za politično moralo propadajoče JDS je, da se poslužuje tako nizkotnih osebnih napadov kjer jim zmanjka stvarnih argumentov.

Gospodje demokrati naj pometajo le pred svojim pragom, kajti historija o izvoznih dolga in zelo čedno ter za marsikateri demokrata silno — „poštena“.

Ker ni zapravljal in pijančeval, temveč delal noč in dan, pravite, sedaj naenkrat, da je to nemoralno gospodarstvo; ker je med vojno poskočila cena lesu ter je dobil g. Pesek za par vagonov več kakor je dal pred 10 leti prej za vse posestvo, je to baje brezvestno verizanje. Za Boga milega, kakšen greh je to za g. Peska, če je popolnoma po njegovi nekrivdi zrastle vrednost njegovega imetja za deset in še večkrat!! Ali je g. Pesek kriv, če mu danes ponujajo za hišo, desetkrat več, kakor pa je on dal. Ali je to „brezvesten krvosed ljudstva“, če ni zapravljal in razkošno živel, temveč skrbel in spopolnjeval svoja podjetja?! Ali je to res „nemoralni izkoriščevalci vojne gospodarske konjunkturalne“, če je z velikim trudom in po- žrtvovanostjo ustanovil in vzdržal ter spopolnil dnevnik „Jugoslavijo“, za ka- tero so se baš demokratom sline cedile ter so mu ponujali zanje težke milijone?! Da, g. Pesek je res brezvesten izkorišče- valec konjunkturalne, ker ni prodal „Jugo- slavije“ demokratom za milijone, temveč jo je brezplačno prepustil stranki be- račev-idealstov NSS!! To je res njegov velikanski „greh“ v očeh demokratov, ki ne morejo razumeti take brezvest- nosti in takega idealizma.

Narodno socialistični stranki se g. Pesek nikoli ni vsiljeval. Bil je napred- njak od mladih nog, vsa Štajerska in Koroška ga pozna in je nar. socialista že več kot 10 let. On je izdelal l. 1911 pra- vila za Nar. soc. zvezo ter bil njen vnet delavec, on je aranžiral nar. soc. kon-

gres l. 1913 v Ljubljani, kateremu je no- tabene predsed val g. dr. Ravnihar, se- danji poverjenik za pravosodje. G. Pesek ni nikoli iskal kakršnegakoli do- bička od organizacije pač pa je mnogo žrtvoval za nje. Razlika med njim in Tone Kristanom je baš ta, da je Kristan obogatel kot organizator delavstva, g. Pesek pa ne, temveč s svojim premo- ženjem podpira delavske organizacije.

Tudi kandidature v občinski svet ljubljanski se je brail ter se je uklonil še le soglasni volji zaupnikov NSS.

Ostudno obrekovanje je torej trditev, da dela g. Pesek politične kupčije za svoj osebni interes. Pregovor pravi: kakršen je šuft tako misli o drugih, in tako mi- slijo demokrati, da vsakdo dela politične kupčije za osebne interese, kakor delajo to oni.

»Pondeljek« poziva: »Ali res ni v NSS moža, ki bi napravil Peskovim ne- moralnostim konec?« ter trka na idea- lizem nar. socialstov. —

Idealizem pa — »Pondeljke«!

Upravičeno je vprašanje: »Ali res ni v JDS moža, ki bi napravil falotari- jam »Pondeljka« konec, falotarijam, ki zastrupljajo naše politično življenje?«

Zalostno za stranko JDS, ki po- vdarja, da zastopa inteligenco, da vodi političen boj, katerega argumenti so zgolj osebni napadi. Se pred par tedni ste trobentali, da je Pesek faliran člo- vek-berač, danes pa ga psujete za brez- vestnega bogataša; še pred par meseci ste si prizadevali, da bi pridobili tega »nadarjenega, skrbnega moža« v svoje vrste ter ste mu obehali milijone in časti, ker pa je ostal zvest nar. socialisti kričite sedaj: »Križajte ga, križajte ga nar. socialisti, če še imate kaj časti v sebi«.

Svojo čast in poštenost bo znala NSS že sama obdržati in obvarovati brez nasvetov in pozivov demokratov in — »Pondeljka«. Ko bi le bile vrste JDS tako čiste in poštene, kakor so vrste NSS, bi bilo drugače.

Ne gre se za čast in poštenost NSS, kajti ta je brezdvomna in čista kot kri- stal, gre se pa za čast in poštenje JDS. Izčistite svoje vrste, sicer zadušil plevel izmenico, če je sploh je še kaj v vaših vrstah.

Za svoje laži in obrekovanja »Pon- deljka« pa bo daljal njegov odgovorni urednik Milan Pluf odgovor pred so- diščem.

O krizi med muslimani.

V vsej bosanski zgodovini iz naj- starejših časov do danes opazujemo iste težnje. Bosna v predturški dobi, za turškega režima in v najnovejšem času predstavlja vedno isto težnjo po oligarhiji domačega plemstva, po čim večji samostojnosti z ozirom na kra- ljevsko oblast, na državno celoto, na partikularizem je rdeča nit bosanske zgodovine.

To, kar smo zapisali, velja o bos- anskih muslimanih. In oni so pravi re- prezentanti stare Bosne. Kajti današ- nji bosanski begi niso nič drugega ne- go potomci in nasledniki onega po- nosnega, močnega, neukrotljivega, bogomilskega plemstva, ki je stalo nepremagljivo v boju zoper oblast bo- sanskih vladarjev in še bolj v odporu zoper ogrske kralje, ki so s pomočjo celih križarskih vojsk hoteli iztrčebiti v Bosni bogomilstvo, hkrati pa ufrditi v deželi svojo politično nadoblast. V tem boju so se bogomilski velikaši na- slanjali na Turke, ki so po kovoski bitki postali sosed Bosni, jih klicali na pomoč in se iz kljubovalnosti do ne- strpnosti Ogrske raje podalili pod na- dlost sultanov. Bogomili so dali Osmanom ključ do Bosne.

Toda šli so še dalje. Turčija je spadala takrat k onim redkim resnič- no demokratičnim državam, kjer je lahko vsakdo brez ozira na preteklost in pokolenje, bodisi plemič kot pre- prost možak, dosegel najvišja mesta in dostojanstva, ako se je izkazal spo- sobnega. Ednole muslimanska vera je bila predpogoj, ki ga je usposobila za najhitrejši napredek. Drugoverce- niso Turki v veri ali radi vere nikjer zatirali, pač pa so paše porabljali vsa- ko priliko, da so domačim velikašem izmaknili veleposed in jo podelili mu- slimanskim spahijem. Ako pa je veli- kaš domačin sprejel islam, je s tem stopil med državotvorce in si popol- noma zagotovil svojo posest.

Bilo je tedaj vzrokovi dovolj, da je bogomilsko plemstvo prestoplo v islam. In prešlo je v celokupnem šte- vilu; bogomili so splošni izginili. Po tej poti so Bosanci napravili pod turškim režimom sijajno kariero. Veliko šte- vilo pomuslimanjenih Bosancev je do- seglo mesto velikega vezira, najširše dostojanstvo v Turčiji, domači Bo- sanci so bili upravitelji Bosne in ti muslimanski velikaši naposled so bili voditelji in povzročitelji onih nesešte- vlnih vpadov „Turkov“ v naše kraje, ki so nam povzročili toliko gorja.

Ko se je v Turčiji začel razkroj in je centralna oblast vedno bolj sla- bela, so bili zopet Bosanci med prvi- mi, ki so si znali zagotoviti samovlado

v domači deželi. Zakonito je bilo v Bosni le ono, kar je bilo vseh bosan- skim velikašem, muslimanskim beg- om. Ko je porta tekoni 19. stoletja poskušala z upravnimi in vojaškimi reformami po zapadnoevropskem vzorcu rešiti Turčijo, okrepiti v nji centralno oblast in izvesti v nji mo- derno notranjo reorganizacijo, je našla seveda v bosanskih begih najtrdnjav- nejše nasprotnike svojih reform, ki se niso nikdar obotavljali, dvigniti se z orožjem v obrambo svoji fevdalni oligarhiji, ne sicer zoper sultana samega, pač pa zoper „njegove nevredne sve- tovalce“.

Avstrija je to razpoloženje spretno izrabila, zato je po geslu divide et im- pera šla v vsem na roko muslimanom in izoliran politični položaj Bosne je bil tej taktiki obojestransko po godu. Muslimani so se še vedno čutili privi- legirano „narodnost“ in kazali enako preziranje bodisi do pravoslavnihi ko do katolikov, Z Avstrijo pa so se spr- jaznili tem lažje in hitreje, ker jim je garantirala, da se Bosna ne združi s Srbijo, česar so se najbolj bali.

Po vsem tem lahko razumemo vlo- go muslimanov v Jugoslaviji. Ko so smatrali demokratsko-radikalno koa- licijo za najmočnejšo, so šli na njeno stran, da si zavarujejo svoje gospodar- ske privilegije, da bi se bili raje pri- družili skupini, ki bi jim poleg tega garantirala tudi ohranitev historične Bosne — toda skupini, ki bi bila moč- na dovolj, da prevzame vladno. Sedaj lahko pod temi pogoji računa nanje vsaka vlada, ki bi obvladala notranji položaj.

Toda bosanski begi ne ustavijo časa: tudi v najugodnejšem položaju so dnevi njih stoletnih privilegijev šteti.

„Politični čevlji.“

Prej enkrat že „Slov. Narod“ in včeraj še slaboumni „Pondeljke“ sta se zaletela ob pošiljatev čevljev, ki jih je poslala češka nar. soc. gospodarska „Unija“ slov. nar. soc. „Gospodarski zadruzi“. S temi čevlji nimata niti Pesek niti Fakin niti kdo drugi osebno ničesar opraviti ali od njih kake ko- risti. Namigavanje „Pondeljka“ o pro- viziji je podlo sumničenje, ki izvira iz domišljije „jutrovec“ in „pondeljar- jev“, ki si brez osebnih provizij kup- čije splošni predstavljati ne morejo, kajti: kakršen je šuft, tako misli o drugih. „Pondeljke“ pravi, da gene- češki čevljev niso nič manjše, kot pri domačih in da je kvaliteta prav sred- nja in vendar imajo baje obrtniki škodo. Lagati in bujskati, to je namen „Pondeljka“. Obrtniki nimajo zaradi teh par čevljev nobene škode, kajti uvažja se jih dan za dnem na cele va- gone iz Nemške Avstrije, pa nismo še slišali, da bi se bili demokrati zgražali, da imajo obrtniki škodo zaradi tega. Slabo nemško blago bi se smelo uva- žati, dobro češko pa ne?!

Gospodje demokrate peče, ko vi- dijo, da delujejo nar. socialisti tudi na združnem polju. Pričenja se baš taka grda gonja zoper nar. soc. za- družništvo, kakor so jo uganjali svoj čas liberalni časopisi zoper združni- štvo dr. Kreka. Zasmehovali, psovali, omalovaževali so združništvo sploš- in še združniške posebej na vse na- čine, a ni nič pomagalo. Kmalu so bili primorani liberalci spremeniti svojo taktiko ter so začeli s kislim obrazom sami snovati toli opsovane zadruge. Pa združništvo pri njih ni uspevalo, ker je bilo pristojno, in kar je zane- marila in zagrešila nad našim ljud- stvom na polju združništva prevzet- na liberalna gospoda, bo po svojih skromnih močeh, a z dobro voljo sku- šala popraviti mlada napredna NSS. Gospodje demokrati pa kar zabavljate, sumničite in lažite, saj drugega itak ne znate in ne zmorete! Za nas pomeni to le priznanje.

Demokratska človeko- ljubnost.

Demokratski časopis „Jutro“, „Tabor“, „Slov. Narod“ in seve tudi „Pondeljke“ pri vsaki priliki hujskajo Primorcu zoper nar. socialiste, da bi napravili razdor v NSS. Demokrati predstavljajo sebe kot zaščitnike Primorcev, v delanju pa so vse kaj drugega. Se je vsem v spominu, kako je g. Govekar v „Slov. Narodu“ psoval begunce, da so verizniki in lepa nadloga za slov. narod. Pa tudi podrobno rujejo demokrati kjer le morejo zoper Primorce.

Iz same strankarske strasti in oblesno- sti demokrati niso pripustili, da bi dobila „Jugoslavija“ Matice v Ljubljani. In zdaj so šli še dalje. Kavarnariju beguncu g. Ivančiču so zapovedali, da mora kavarno „Zvezdo“, ki je v posloju kasine izprazniti v teku 48 ur, t. j. do danes opoldne, da se naseli v njej g. Krapež. G. Krapež je demo- krat, lastnik prevoznega podjetja, lastnik „Narodne kavarne“ in ima koncesijo tudi za gostilno. Torej temu „revezu“ na ljubo se mora umakniti beguncu, ki je prišel med volno že dvakrat ob vse svoje premoženje ter je iz zanamarnje kasinske kavarne s svojo marljivostjo in s svojo točno in dobro potrebo napravil izborna kavarno „Zvezdo“.

Pa še druga stran je. G. Ivančič je vzel v družbo dva pridna in splošno priljubljena

domačina ljubljanskega natakarja g. Se- deja. Tem se mora umčiti eksistenca, da se vsede na toplo protežiranec oholih liberal- nih mladincov.

Ce se danes opoldne res izvrši nasilna deložacija g. Ivančiča, kaj pa bo z uslu- benci? Kdo jih bo plačeval, kdo vzdrževal, kajti vsaj na 14 dni bi se jim moralo odpo- vedati?!

Samovolja in nesramnost demokratov presega vse meje. In „Pondeljke“ kliče na pomoč celo sodnike, ki bodo znali dati od- govor na „nesramnosti“ Peskovega revol- verja. Tu se že vse neha. Ampak upamo, da bo tudi Pondeljkove nesramnosti prav kmalu konec.

Beležke.

Največja budalost prošlega tedna je včerajšnji „Pondeljke“.

Oficijelno glasilo

mladodemokratske inteligence „Pon- deljek“ pravi: „za čast in poštenje NSS se gre!“ Mi pa pravimo: za čast JDS se je pa šlo.

Zakaj se „Pondeljke“ ne poveča?

Ker več budalosti papir ne pre- nese.

Sluga pokoran!

Da si predstavlja JDS Slovenijo tudi v duševnem oziru le za nekaj „Abkatsch“ beograjske centrale ali v najboljšem slučaju Pariza dokazujejo pretiskani članki, ki že dolgo časa iz- hajajo kot uvodniki v nekem „vodil- nem“ slovenskem glasilu.

Politične vesti.

»SAMOUPRAVA« IN NOVE VO- LITVE.

»Samouprava« odgovarja na po- edine trditve opozicijskih skupin, ki vele, da se vladne skupine bojijo novih volitev, in piše: Ustavno vpra- šanje ni bilo nikoli stankarsko vpra- šanje. Mi ga nikoli nismo presojali s strank-rskega stališča. V tem po- gledu smo popolnoma mirni in prič- akujemo odločitve naroda s popolnim zaupanjem. Vprašanje je samo, ali je treba takoj povprašati narod, ali pa vršiti ustavno delo do konca in potem šele preiti na volitve. Volilni zakon v ustavi dopušča razpust se- danje skupščine. Toda le težko bi mogli braniti razpust, ki bi se v se- danjem trenutku dal izvesti le z zelo veliko nejevoljo. Zato bi bilo pač naj- bolj, da se ustava uživi in šele potem, ko bo njen značaj in vsebina v narodu dovolj znana, izvedejo nove volitve. Vprašanje volitev je toraj v prvi vrsti odvisno od možnosti dela zakonodajne skupščine. Ako ta mož- nost odpade, potem bi bil to glavni razlog za konzultacijo naroda.

SPLOŠNE RAZOROŽITVE NE BO?

Gen. Weygand je izjavil v inter- vjuu, da je namen po predsedniku

Hardingu sklicane konference preji fa, da se rešijo vprašanja, ki se tičejo Tilhega oceana, kakor da bi se do- ločil splošen načrt za razorožitev, Francija ne bo nikoli pričala z raz- orožitvijo, preden Nemčija ne bo po- polnoma razorožena. Livši sovra- žni Franciji so trdno odločeni na re- vanšo, ko se bo posrečilo odpraviti zavezniško kontrolo.

GRŠKA ODKLANJA ZAVEZNIŠKE POSREDOVALNE PREDLOGE.

V narodni skupščini je ministrski predsednik Gunaris opravičeval od- klonitev posredovalnih predlogov za- veznikov in rekel, da so pokazale izkušnje, da je pravičen in trjen mir nemogoč, dokler bodo Turki gospo- dovali nad drugimi narodi. To se je pokazalo pred kratkim, ko se je mo- ralo 30.000 ljudi vkrcati na ladjo, da so se izognili pokolu. Grčiji je bilo po zaveznikih naročeno, naj pazijo na to, da bodo Turki izpolnili sevskega mirovno pogodbo. Grško ljudstvo v Turčiji pa mora biti osvobodeno. Cis- to izključeno je, s pogajanjmi doseči mir z Angoro, ker so ljudje v Angori dostopni samo za materijelno silo.

Gospodarstvo.

Javna konferenca finan- čnega ministra v Splitu.

Dne 13. t. m. imel je finančni mi- šter dr. Kumanudi v Splitu javno konferenco o naših finančnih pri- likah. Najprej je pojasnjeval vzroke padanja naše valute. Kot prvi razlog je navajal dejstvo, da stojimo pred novim žetvam, vsled česar da ne moremo za sedaj izvažati velikih množin žita. Drugi vzrok pa je to, da smo v zadnjem času mnogo uva- žali iz inozemstva in da se vsled tega močno povprašuje po tujih valutah. Od oslobojenja naprej smo kolebali v finančni politiki. Nesigurnost, ki se je zrcalila v ekonomskih in finančnih prilikah, je bila kriva, da nismo našli stalnega pravca v finančni politiki. Najbolji dokaz temu je naš budžet. Do sedaj so sami ministri votirali budžet in ga trošili, odslej pa tega ne bo, ker budžet odreja narodna skup- ščina, ki ima tudi pravo kontrole. Budžet za prihodnje leto znaša 4.800.000 dinarjev, kar je mnogo za državo od 12.000.000 prebivalcev ter da odgovarja približno naši ekonom- ski moči. Po številu prebivalcev defic- it, ki znaša 1 milijardo dinarjev, da sicer ni velik, vendar z ozirom na na- še notranje prilike zadostj občuten. To pa da nas ne sme plašiti, ker je le začasen pojav. To je posledica okoli- nosti, v katerih se nahaja naša kralje- vina. Eden glavnih vzrokov temu je, da v državno blagajno ni prišlo toliko dohodkov, kolikor se je pričakovalo. Naše upravne razmere so v skrajno slabem stanju, ki se pa vendar vedno bolj in bolj urejuje. Imeli smo tudi uradništvo tujih narodnosti, ki je izva- jalo pasivno resistenco. Glavni držav- ni dohodki so bili davki, ali slabi, ker ni od teh niti peti del vplačan. Carine, monopoli itd., da tudi niso pokazali posebnega uspeha. Posledica vsega tega je deficit od 1 milijarde dinarjev. Medtem se s stabiliziranjem naših notranjih razmer, boljajo tudi naše finančne razmere ter da se lahko reče, da dosežemo v dveh ali treh le- tih popolno ravnotežje v naših finan- cih. Uspehi notranjega posojila — na- daljeval je minister — ima velik poli- tičen pomen. Dočim danes smatrajo v inozemstvu našo kraljevino državam brez bodočnosti, ki da mora razpasti, se je pri nas brez kakršnihsibodi težav zaključilo posojilo od 500 milijonov dinarjev. Večji del posojila da so dale ravno one pokrajine, ki se zunaj sma- trajo kot nasprotnice državnega edin- stva. Celot posojilo da se upotrebi za ureditev prometa. — Ta govor na- šega finančnega ministra ni zanimiv

le sam na sebi, t. j. stvarno, ampak tudi radi tega, ker je naš finančni mi- nister s svojimi izjavami nastopil na- ravnost pred javnostjo, sledeč primer- ru angleških in ameriških, sploš- ni zapadni državnikov, ki uporabljajo vsako priliko, da pridejo v dotiko z javnostjo. Ta način more biti le od- koristi in se pride v okom marsikate- remu nesporazumljenju v javnih stvar- reh ter se širšo publiko politično vzgaja. Zeleti bi bilo, da se ta praksa pri- nas, kolikor mogoče uvede. Z vsebino gornjega govora, ki podaja v svojih navedbah in izjavah mnogo gra- diva za razpravljanje, se bomo o pri- liki podrobno pečali ter bomo v istih navedbah in izjavah povedali svoje odkrito mnenje, pri čemur nas bo vo- dil edinole namen, da po svojih močeh koristimo stvari.

Naš promet z Reko. Dne 10. ju- lija se je sestala v Trstu konferenca naših in italijanskih delegatov, kateri so prisostvovali tudi zastopniki Reke. Razpravljalo se je o sporazumu glede železniške zveze Reke z Jugoslavijo. Pri italijanskih delegatih se je opa- zila tendenca, da bi se dosegel trajen sporazum. Po njih detailnih predlogih izgleda, da računajo na velike ekon- omske pridobitve z naše strani. Naši delegati so izjavili, da more biti spo- razum le začasen, ker niso prisotni službeni delegati Reke, na trajnega se pa lahko računa, ko bodo prisotni delegati reške vlade.

Zakon o dvanajstinali. V no- vem zakonu o dvanajstinali je ukl- njen kredit 100 milijonov dinarjev, ki je bil odrejen za posojilo industrijem in obrtnikom. Ukinjen je tudi kredit 50 milijonov dinarjev za prehrano pa- sivnih krajev.

Razpis dobave strojev in orod- ja. Pomorska oblast, sedaj v Bakru, potrebuje za popolno ureditev nove mehanične delavnice razne stroje in orodje. Podrobni dobavni pogoji in seznam predmetov, ki jih je dobaviti, se dobi pri ekonomatu gori omenjene pomorske oblasti. Zapečateni s kol- kom za 10 dinarjev opremljene po- nudbe je poslati najdalje v enem me- secu od dne, ko je bil ta razpis objav- ljen v „Služb. Novinah“ v Beogradu Pomorski oblasti, sedaj v Bakru. Polo- žiti je varščino, in sicer državljanom SHS 10 odstotkov, inozemcem pa 20 odstotkov. En izvod dobavnega raz- pisa in seznam blaga je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljub- ljani le na vpogled.

Dnevne vesti.

— Vse naše naročnike in čitatelje, ki so dobili morda zadnje dni »Jugoslavija« prekasno, prosimo potrpežljivosti. V nekaj dneh že bodo vse tehnične težave pri novem rotacijskem stroju odpravljene in naš list bo prihajal v roke naročnikov točno, kakor doslej.

— Upokojeni častniki naše vojske — pokojniki. Ker so približili nekateri časopisi pritožbe upokojenih častnikov naše vojske, da doslej še ni rešeno vprašanje njihove pokojnine, pojasnjuje invalidski odelček poverljivostva za socialno skrbstvo sledeče: Ministrstvo financ je dostavilo tekom zadnjega tedna prošnje treh upokojenih častnikov, ki so jih vpisali Glavni kontrolni v Beogradu na podlagi »Uverenja« ministrstva vojske in mornarice, poverljivostva za socialno skrbstvo v Ljubljani, da izračuna službena leta po bivših avstro-ogrskih predpisih in na tej podlagi višino pokojnine po zadnji dinarski plači. Poverljivost (invalidski odelček) vrača te akte po izvršitvi ministrstvu financ, ki bo nato nakazalo pokojnine. Pričakovati je, da bodo sedaj ta nakazila izvršena v kratkem času.

— Poverljivost za socialno skrb. Invalidski odelček želi nabaviti približno 300 metrov dobrega nepremičnega blaga za dejne plače. Pismene ponudbe (zapečatene in kolokovane) z vzorci vred na se pošljejo pomenjenemu invalidskemu odelčku najkasneje do 28. julija 1921.

— Študijska podpora za agronome. Abiturientom, ki se mislijo posvetiti agronomskim študijem, naj služi v vednost, da se imajo z državnimi sredstvi podpirati pred vsem le prosilci, ki so iz kmetije doma, ki so tedaj kmetijskega stanu, ali pa, ki so imeli priliko, pečati se s kmetijstvom v teku svojih dosedanjih študij, kar je v dotičnih prošnjah izrečno navesti in podpreti.

— Uradni list je prinesel v zadnji (82.) številki sledeče uredb: 1. o regulaciji položaja srednješolskih nastanikov in nastavnih, katerim zaradi vojne ni bilo mogoče napraviti državnega izpizita, 2. uredba o inspekciji dela; 3. naredbo deželne vlade o predvisti službenega razmerja hišnih ali gospodinskih poslov v Sloveniji.

— Shodi NSS. V nedeljo sta se vršila dobro obiskana shoda v Novem mestu ob 8. uri pa v Kočevju pri Beljani. Poročal je poslanec tov. Deržić. Na obeh shodih sta bili z navdušenjem sprejeti zaupniki obema našima poslanecema. V Novem mestu se je po shodu izvolil novi odbor krajevnega organizacije, katere predsednik je gosp. Rudolf Grinč.

— Neznan mrlec. V Dolskem je mrlec neznan, ki je izpovedal pred smrtjo samo to, da je iz Zg. Grada. Vendar identiteta se do sedaj niso doznali. Neznanec je bil slab obočen, brez listin in je nosil s sabo v železni mreži orožje za popravo koncev in za kositarstvo.

— Tatvina rumovega ekstrakta. V skladišču trgovca Antona Jelenca v Logatcu so vionili neznan tatovi in odnesli 65 kg rumovega eteričnega olja v skupni vrednosti 48.000 K. Kam in kako so tatovi pobegnili z oljem ni znano.

— Okraden delavec. Delavcu Mikaelu Perku v tovarni »Bistra« v Domžalah je ukraden pešnik tat iz suknjice denarnice. Vzel je iz nje približno za 1000 K raznega denarja in vzgel prazno denarnico v gromov.

— Vlom v Skočevac. Neznani tat je v vionil v stanovanje učiteljice Franciške Zitnik in odnesel več perila, blago za obleke, čevlje in razne druge drobnarije, kolikor je bil mogoče nesti v jaklji.

— Tat v zakristiji. Iz zakristije Magdarske cerkve v Mariboru je ukraden pešnik milice dva altarska pogrnjala in en namizni prt.

— Nepošten pomočnik. Kovačemu Petru Francu Horvat je ukraden pomočnik »Lasi« zlato uro in dve zlati verižici, vredni 8000 K, 7600 K denarja in svojo devsko knjižico. Lasi je neznan kam pognan.

— Pobegta salezianska gojenca. Iz salezianskega zavoda na Rakovniku sta pobegnili krojaški vajenec Vovko Alojzij, 15 let star, doma iz Ljubljane in čevlarski vajenec Ivan Novak iz Idrije. Ubežnika sta opazila raznih tativ.

— Nesreča v rudniškem rovu. V rovu rudnika v Zagorju je padel na glavo 21 letni rudarju Stefanu Zonta težak kamen in ga vzel tako, da je padel v 4 m globok jarek. Zonta ima zdrobljeno spodnjo čeljust in več drugih poškodb.

— Pobegta sta pristina gojenca 19 letni Franc Bukovec in 16 letni Alojzij Magerl. Dečka stašla v gojenški obleki in se napotila bržkone proti Zagrebu ali Mariboru.

— Amerikanka ne bodo smele kaditi. Severoameriški predloženi zakon, po katerem bi ženske ne smele kaditi. Kako bi naša se izpolnjevanje tega zakona kontroliralo, seveda ne vemo.

— Podpora laičnosti. Iz Savinske doline nam pišejo Opazil sem nedavno rodbino krepkih Dalmatincev, ki se klajajo od vasi do vasi in se producira s par opicami. Legitimiral se za dovoljenje naše ljubljanske vlade. Zares čuditi se je, kako se pri nas ne podpira lenoba. Kdor je zdrav, ne delo! Tak element pa naj zginejo najprej pri nas in sploh povsod v državi.

— Nesreča na kolodvoru v Kranju. V nedeljo zvečer je eksplodirala na Kranjskem kolodvoru luč na strojem tenderju. Pri eksploziji je dobil kurjač Rudolf Sivčič, ki je bil prilizal težke poškodbe na obrazu in so ga morali pripeljati v ljubljansko bolnico.

— Vlomila je v konsumnem društvu v Studenčih. Policija je aretirala neko Kramaričevico in njenega prijatelja Apačnika, ker sta razpečavala blago, ki je bilo ukradeno svojočasno v konsumnem društvu v Studenčih.

— Toča je pobila na Brezjah petim podastnikom skoro ves pridelek in sadje. Padla je samo na približno 10 jehov, velikim prostoru. Vobeče kaže letos letina na Gorenjskem izobno. Povsod že zanjele in spravljajo žito, seno in druge prideleke. Posobno lepo je dozorela nekdo pšenica. Tudi sadje, osobito jabolka obetajo letos bogat pridelek.

— Utolil je v Sori pri Medvodah Franc Sušnik. Prijel ga je v vodi križ.

— Obsojen pretepač. V Prečevci goslinil v Studencu je okral Janez Smid Janze Preveda in mu zadal lahne telesne poškodbe. Smid je bil obsoben na 14 dni zapor.

— Ukraden vol. V Notranjli goricah je uropeljal pešnik tat 9000 K vrednega vola.

— Izgubil se je ali pa pobegnili 18 letni Franc Krasovec. Je gladko ostrizen, bolj male postave. Poselsko knjižico ima z Notranjskega, občina Trnovo. Kdor ve kaj o njem se vilihno naproša, da naznani očetu. Mikaelu Krasovcu v Mihovec, pošta Cirkevce pri Pragerskem. Strošila se povrnejo.

— Vsem veljim učiteljem iz Rusije. Pogreša se Albert Kučar, kovač iz Koleskega (Brda). Imenovan je služil pri Lir 27 v Ljubljani pri borbi v Galiciji leta 1914 je prišel v letništvo. Prosim ako bi o njem kdo kaj znal, naj blagovoli sporočiti profi odškodnini na naslov: Andrej Maver, Linhartova ulica 10, Maribor.

— Trgovci, pozor! Za časa volitev v italijanski parlament so trgovci Trsta posojali svoje avtomobile posameznim Schrijskim Italijanske »Zveze bojevnikov« in jih gmočno zelo podpirali. Tako so fašistovske »squadre ponitve« (kaznovani odelčki) z neverjetno naglico lahko obiskali vse kraje, kjer se jim izid volitev ni zdel dovoljen in volitve tudi neusmiljeno »kaznovali«. Ker sklena večina teh trgovcev zvezo s tukajšnjimi, jih opozarjamo, naj nekoliko pazijo s kom da trujejo in naj se v trgovini poslužujejo izključno slovensčine! Je li morda prav, da se polnijo kase trgovcev, ki so, četudi indirektno, pripomogli do naših porazov na Primorskem? Zelo potrebno je, da jih tudi z naše strani nekoliko pomimo!

— Pobegli orožniki. Od orožniške postaje Straža pri Novem mestu je pobegnili 23 letni poskusni orožnik Jožef Dobrič, doma iz Zalne pri Litiji. Dobrič je po poklicu tesar in ni izključeno, da je pobegnili na Hrvaško. Kaj ga je privedlo do tega nepremišljenega koraka ni znano.

— Se vedno stari. Pri zadnjem naboru v Kočevju so sinovi kočevskih zagorcev nastopali z dolgi frankfurtskimi in na ta način izživali slovensko javnost. Okrajno glavarstvo in orožništvo! Ali ne morete v takih slučajih ničesar potrebnega ukreniti?

— Prepovedani listi. Minister notranjih del je prepovedal uvoz in razpečevanje grškega lista »Politika«, ki izhaja v Atenah, ker se ne sklada njeza pisanje z interesst naše države. Iz istih razlogov je prepovedan komunistični »Robotniški Vesnik« ki izhaja v Sofiji.

— Prijel »kralj veržnikov«. Dalmatinski policiji se je posrečilo aretirati Stipa Šare, »kralja veržnikov« z valutam. Pri njem so našli 200.000 lir (okolu en in pol milijona kron), katere so zaplenili.

— Zopet razbojnik! Načelnik metohijskega okrajnega poročila, da so kolodvoze Azem Bajta in Bečir Radža s tovariši napadli vasi Rašico in ubili 3 Srbe. Takol podvzeta zasledovalna ekspedicija jih je došla in po kratkem boju pobila 20 oseb. Ostali so pobegnili v Albanijo.

— Pozivljamo g. Mravljaka, Iesnega trgovca iz Vihreda, da se odzove članku »Jugoslavije«, ko se mu je v tem listu predpachvalo, da oddaja delo zid. mojstru Glavarju iz Pliberka na Koroskem, čigar žena je delala za časa jugosl. uprave očino propagando proti Jugoslaviji in ji je tudi on pomagal. Če tega ne storl, vemo, da je njegova narodna stran le pena, ki pa zgine kot pri vseh liberalnih možakarjih, kakor hitro bi jo morali pokazati v dejanjih.

— Kr. okrajno glavarstvo v Radovljici opozarjamo, da prodaja g. Kunčič, sodačar v Lescah pod imenom »pokalice« brozgo, preparirano s saharinom in malinovo esenco še sedaj, ko imamo zadosti pravega sladkorja in malinove in zlasti če je trošarina na to plačilo odpravljena. Ali še vedno hoče s saharinom manipulirati kljub temu, da je bil radi tega že v »Uradni kladi«, kar še ni dolgo tega. Naj se gospodine gre nečt delat pokalice v Kranj ali v Skofjo Loko.

— Trgovci v Zireh nad Škofjoklo se pritožujejo ker so imeli na god. dan kralja Petra I. zaprte trgovine — drugi obrtniki so pa delali s pohim obratom. V Poljanah in drugod v bližnji okolici splošni trgovine niso bile zaprte.

— Podružnica »Jugoslovenske Matice« v Radomlju, priredi v nedeljo, dne 24. julija ob 4. uri popoldne na vrtu gostilne g. A. Slokarja v Domžalah, javno tombolo v prid »Jugoslovenske Matice«. Za okrepčila preskrbeljono. Odbor vse člane in prijatelje »Jugoslovenske Matice« njiudno vabi k polnoštevilni udeležbi.

— Otvoritev telefonske centrale v Sevnici. Pri postnem in brzojavnem uradu Sevnice se je dne 24. junija t. l. otvorila telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet, z omejeno dnevno službo.

— Nenadna smrt. Dne 14. julija t. l. se je ubil Jan Frlan vulgo Premošček, živinski trgovec iz Predmost pri Logu nad Škofjoklo, oče g. dr. Frlana, odvetnika v Ljubljani. Kupoval je živino v hrlih in zašel na strmino, po kateri se je valil v prepad, takozvani Serniški rob, kjer je obležal mrtev. O. doktorju naše sožalje!

Ljubljana.

— Podražanje tobaka in ljubljanski trafikante. V notici dne 29. VI. je vestni kronik »Jutra« zabeležil sledeče: Ljubljanski trafikante so v očidel podražanju poskrili vse zaloge tobačnih izdelkov, da bodo potem lahko zaslužili še večje svote. Čeprav imajo že sedaj velikanske zaslužke. Resnici na ljubo konstatira podpisano društvo javnosti in v obrambo trafikantom sledeče: Ljubljanska tovarna je izdala tobačne izdelke šele v petek, ko je že bilo podražanje izdelkov končno uveljavljeno in so morali vsi trafikanti plačati izdelke po novih cenah. To bi pisec »Jutra«, ki je pred javnostjo hotel diskreditirati trafikante, ki so po večini invalidi lahko izvedel, če bi se slučajno informiral na pristojnem mestu. Da se pa trafikanti »mastiijo« z ogromnimi dobicli, se pa lahko informira kronik pri davčnem uradu, kjer bode videl kako »velikanske« dobičke ima lahko trafikant, posebno še, če je oče več otrok, zraven pa se pohabljen, oziroma popolnoma slep. V bodoče bi gospodu dopisniku svetovali, da se preje informira, potem pa šele neumestno napade. — Društvo tobačnih trafikantov v Ljubljani.

— Na državnem moškem učiteljskem je bilo koncem šol. leta 1920/21 170 gojencev; od teh je bilo 17 gojencev odlično sposobnih, 106 sposobnih, ponavljalni izpit se je dovolil 29 gojencem (17 odstotkov), nesposobnih je bilo 15 (9 odstotkov), neizprašani pa samo trije. — Na državnem ženskem učiteljskem je bilo 183 gojencev; odlično sposobnih je bilo 61, sposobnih 101, nesposobni dva (1 odstotek), ponavljalni izpit je dovolil 13 gojencem (7 odstotkov), neizprašanih je bilo 6 gojencev.

— Zanfirnost ali hadomnost. Pogosto se pojavljajo slučaj, da nekateri odeljaki kolonijalnega blaga kar po cele mesece zadržujejo prazne posode doma, katere bi imeli vrniti pravčasno svojim zalagateljem. Tako puščajo nekateri prazne dobre sode, zaboje, balone itd. kar pod milhim nebom v dožju, blatu ali na vročem soncu, da s čim ta način posode kvarijo in onesnažijo, na mislijo pa, da je njihova teh predmetov danes zelo draga in da se za splošni promet vsaki čas nujno potrebuje. Ker opomni večkrat nič na hasnijo, naj bo prizadetim s tem dovodno, da se v slučajih njih ponavljajoče malomarnosti sloh ne bo oziralo na blagovna naročila ali pa še le tedaj ko bo dovolj posode na razpolago.

— Tovarniška tatvina. Policija je aretirala nekega Franca Marna, ki je ukradel svojemu tovarišu sopivcu dve uri vredni 1000 K. Uri je Marn odpel v pijanosti od veržice in jih imel pri aretaciji še pri sebi.

— Draga noč. Brezposelno natankarico iz Škofjeloškega okraja je povabil nekdo na svoje privatno stanovanje, ker ni imela drugega prenočišča. Moralnega mačka lepe noči je kronala izguba 386 K iz denarnice pijanega gostitelja.

— Aretiran Bolgar. Včeraj so predali v drž. deški dom v Bohoričevci ulici 11 letnega dečka Araboia Teodora, sina bivšega okrajnega načelnika iz plovdiškega okraja. Fanta so prijeli na Raketu v ekspresnem vlakcu, ko je hotel iti preko meje brez vseli listin v Italijo. Fant trdi, da je služil že v Sofiji pri italijanski misiji in da je potoval k svojemu bratu opernemu pevcu v Turinu.

— Tatvine v kopeli Kozleje. V zadnjem času so se izvršile v Kozleji razne tatvine listnic in denarnic. Tatovi so mladi dečki solarji. Eden izmed njih je star komaj devet let. Dečki so se domenili med seboj, koliko mora vsak ukrasti in prispevati k udeležbi pri raznih veseljih za slaščice. Zasacili so tudi neko žensko, ki je kupila od devetletnega dečka eno ukradenih denarnic.

— Od doma je pobegnila 14 letna Ana Sever, hčerka stolarskega mojstra in posestnika na Cesti dveh cesarjev.

— Živla gospodična. Neznana približno 20 letna gospodična je obiskala 15. Prešernovo ulici. Izvabila je na jako zvit nat. m. Hinko Severjevo, trgovino s čevlji v čin od gospe Severjeve 2 para ženskih čevljev vrednih 1300 K in pobegnila.

— Šiška — najnovejša letovisča. Kdor se hoče v teh pasjih telesno in duševno hladiti, naj prihihi ob luninem svitu v Knezovo ulico, kjer je upeljal 16. t. m. g. svetnik N. N. s svojo soprogo promenado v spalni obleki. Toliko občinstvu v vednost, da se zopet kdo duševno ne ponesreči.

— Koler v Zagorji Šiški. Včeraj okoli 14. ure so javili policiji, da se je v Zagorji Šiški št. 62 zastupila cela družina Cebulova. Cebuli, železniški čuvaj, njegova žena in dva otroka so pričeli bruhati, postalo jim je slabo in padali so v nezavest. Posebno hudo je napadlo starejšo hčer. Prvočno so mislili, da so se ljudje morda zastupili z gobami ali kako drugo strupeno stvarjo. — Takoj je odšel k nesrečni družini doktor Hogler, ki je doglal, da to ni zastupljenje, marveč, da je to slučaj »koletra nostrane«. To označi razloček z azijsko kolero. Ta kolera se sicer do sedaj še ni pokazala tako kruta morilka kot je azijska kolera, kar pa imamo bržkone zahvaliti le višje razviti zdravniško varstveni oskrbi. Zna pa biti tudi ta kolera silno nevarna, osobito če bi se razširila. — Družino Cebulovo so odpeljali v bolnico. Starejša hči je popolnoma nezvestna, ostali bolniki so sicer pri zavesti, vendar pa opasno bolni. Ni izključeno, da je povzročilo ta slučaj kako nezrelo zeleno sadje ali kaka pokvarjena pomladanska povina.

— Nesreča ali samomor na železniški progi. Nedeljski večerni vlak, ki pride iz Gorenjskega ob pol 14 uri v Ljubljano je povozil na progi Vičana-Medna nepoznatega moškega. Truplo je tako razneseno in obraz tako poškodovan, da do sedaj še niso mogli dognati identitete. Po elegantni obleki in finem pokrivalu sodijo, da je ponesrečen iz boljših krogov. Tudi se niso ugotovili, ali se je pripetila nesreča, da je padel mož z vlaka ali bil povožen vsled ne previdnosti, ali pa je izvršil samomor. Ko dobimo o zadevi zanesljive podatke, govori se namreč različno, bomo poročali o zagotnem slučaju podrobneje.

— Umrla je dne 14. t. m. v Ljubljani Pepca Rifelj, žena p. rač. oficijala v starosti 24 let. Žrtev vojne in stanovanjske bede. Zapuščila moža in 10 mesečna dvojčka. Blag ji spomin!

— Zahvala. Odkar je pričel v Ljubljani izhajati ponedeljski »Pondeljek«, se ta list ne peča z drugim, kakor delanjem reklame za »Jugoslavijo«. Vsaka številka, ki izide, prinaša na vseh koncih in krajih citate iz našega lista. To je znamenje, da od lastne pameti ne more živeti, zato si mora podaljšati življenje s tem, da lovi pike po našem listu. Obenem pa je to tudi znamenje, da velja zanj in za njegovo okolico znan pregovor o listih in kislem grozju. Če bi ne bilo te zavisti, bi obskurni »Pondeljek«, ki ga ne čita nih en trezen človek, ne mogel živeti in bi moral kaj kmalu spremeniti svoje ime v »Blaumontage«, če bi hotel pridobiti vsaj malo krog čitatev. Za reklamo, ki jo dela »Pondeljek« našemu listu, se mu zahvaljujemo, obenem pa mu priporočamo, da dela reklamo tudi malo za »Jutro«, ki je reklame bolj potreben nego mi.

— Kopalnice v hotelu »Slone« ostane vseh snaznega kotla do 2. avgusta t. l. zaprto.

— Kolo jug. sester posluje odslej v svoli pisarni Solski drevored št. 2. II, poleg Narodne Galerije in sicer za časa počitnice vsako sredo od 9. do 11. ure dopold. Izven uradnih ur pa daje poljsnlla tajnica V. Burger, Mestni trg 24. III.

— Obrtno društvo za Zg. Šiško in okolico je imelo dne 17. t. m. ustanovni občni zbor na Trati pri Zibertu, ki je uspel v veliko zadovoljnost vsega obrtništva. V odboru so bili izvoljeni sledeči: Ivan Černe, Ivan Goljar, Matija Perko in Ivan Carman. V posnemanje obrtnikom drugod.

— Podružnica Jugoslovenske Matice za Šentjakobski okraj. V svrhu ustanovitve šentjakobske podružnice sklicuje pripravljali odbor ustanovni občni zbor, ki se vrši v četrtki, dne 21. t. m. ob osmi uri zvečer v gostilniških prostorih pri Lozarju, Rožna ulica. Polnoštevilna udeležba dolžnost. — Vabi se pa tudi dosedanje načlane, da se udeležijo zborovanja in da pristopijo v najobilnejšem številu. Pripravljalni odbor.

— Strokovna organizacija dimnikarskih pomočnikov za Slovenijo. Dne 17. julija 1921 se je ustanovila »Strokovna organizacija dimnikarskih pomočnikov za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani — katere namen je, ščititi interese vseh pomočnikov in učencev te stroke, kakor njihovim družinam pojna-

gati v nevarnosti. V svrhu pravega te organizacije se obrabamo do posameznikov, za denarno pomoč. Omenjamo, da je dimnikar kot tak v svojem poklicu vedno izpostavljen veliki nevarnosti v slučajih požara in marstikateri je že žrtvoval svoje življenje, topono se ponesreči, da danes za svoj poklic ni več sposoben. Prosimo, da se pošlje denarne prispevke na naslov: Edvard Roš, Zalokarjeva ulica 13. I.

Celje.

— S predeli stavbe novega velikega carinskega skladišča pri celjskem kolodvoru ob Savinji so pričeli minule dni. Urejuje in pripravlja se staveni prostor ter privaja staveni material.

— Pomanjkanje pšenice moka. Kakor smo že poročali, je v Celju minuli teden nastalo občutno pomanjkanje bele moka in se je ista prodajala samo se po trgovinah. — Minulo soboto pa je moka popolnoma izginila in je ni dobili nikjer več. Prebivalstvo je napravilo pravi naval na trgovine za moko, vendar je nikjer ni dobilo. Čudimo se, da v naši agrarni državi zmanjka natenkrat moka, dočim je za izvoz dovolj na razpolago. Gotovo imajo tukaj spekulanti svoje umazane prste vmes in se bo cena moki gotovo mesto znižala, zopet zvišala. — Cena sladkorja v kockah znaša v Celju 46 kron za kilogram. Druge vrste sladkorja so cenejše.

Primorje.

— Kaj žele Italijani? Zastopnik Zadra Kreitch je izjavil sotrudniku »Corriere della Puglia«, da je vlada zagotovila Zadru specijalni carinski položaj, da pa to ni zadosti, dokler Zader ne bo spojen s — Kuniom.

— Slovesna krajevna imena izginejo. V Rimu zboruje pod predsedstvom senatorja Salate posebna komisija, ki naj določi krajevna imena v novih pokrajinah. Z drugimi besedami komisija bo za naša lepa slovenska imena skovala italijanske spake.

— Naslavlja za časa volitev v Istri. Buzet: Na narodni praznik Sv. Cirila in Metoda so buzetski fašisti zapalili žito Antonu Marjanu iz Sv. Ivana. Fašiste je baje poslal orožniški častnik de Santis, češ, naj palijo tudi fašisti, ko Slovenci delajo kresove. Tistega večera je imenovan de Santis prepal seljaka Petra Klarič, ker mu ni znal navesti imen kresnikov. — Iz Sv. Petra Fratrija (Buja). Fašisti iz Pirana so v noči 19. junija navallili na hiše Ivana in Mate Benčiča. Razbili so jima vse pohištvo in ju pretepli. — V nas iščejo barbari! So pa sinovi 2000 letne kulture!

— Prijel komunist. Policija v Splitu je v nedeljo aretirala dijaka komunistu Julija Tadiča, radi enega pisma, ki ga je prinesel z Lipskega za bivšega urednika »Oslobodjenja«, Ivana Baljkasa. Pismo je od znanega komunističnega volinega agitatorja Cerines. Tadič je odpeljal v šibeniške zapore in Baljkas je tudi že aretiran.

— Nesreča v bombo. V Divači so našli pastirja na pašniku bombo ter jo začeli okrog metati. Bomba se je razpočila ter 11 letnega Rešarjerja težko ranila na roki in nogi.

Znanost in umetnost.

— Izšla je brošura: »Moji zapiski z Dunaja«, ki jo je spisal clannašega dunajskega zastopstva, g. Stefanović Emil in ki so že svoječaso pričeli izhajati v podlistku »Slov. Naroda«, pa so iz neznanih vzrokov prestajali izhajati kmalu v početku. Pisatelj opisuje položaj Jugoslovanov v tujni ob razpadu stare monarhije, ter organizacijo našega zastopstva in njegovo poslovanje na Dunaju. V kolikor je ostra kritika gospoda Stefanovića, ki jo izraža v tej brošuri nad enim in drugim — opravičena, se bo kmalu pokazalo, ker bo brošura gotovo zbudila polemiko, v kateri se bo morda še eno in drugo razjasnilo. Brošura, obsegajoča 35 strani se dobiva v vseh knjigarnah in pri založništvu »Zvezne tiskarne« po 10 kron za komad.

Pokrajina.

— Shod NSS na Jesenicah, ki se je vršil preteklo nedeljo na trgu pred kolodvorom je sijajno uspel. Kot glavni referent je nastopil poslanec tov. Brandner, ki je točno podal številnemu občinstvu vse vzroke, ki so prisilili narodno-socialistična poslancaglasovati proti vladnemu ustavnemu predlogu, če sta hotela ostati osebno in politično poštena ter zvesta načelom NSS. Za njim je govoril tov. Fakin, ki je v kratkih besedah očrtal osnovne napake ustave, ki niso v skladu niti z idejo narodnega edinstva niti socialne pravičnosti. Nato se je k besedi prilažil neki klerikalec, ki je napadel tov. Brandnerja, ker je ta v svojem govoru ožgosal predčasni odhod klerikalcev iz konstituite. Dobil je od tov. Brandnerja tak odgovor, v konstataciji, da se predgovornik očitno boji, da bi se klerikalni poslanci, če bi ostali do konca v konstituiti, tudi pustili najbrže od vlade kupiti. Kot zadnji je govoril dr. Otokar Rybar, ki je v krasnih izjavah pokazal, kako slaba da je ustava in kako škodljivo mora ta slaba ustava vplivati baš na rešitev primorskega in koroškega vprašanja. Njegov govor približno v izvečju jutri. — Nato je bila soglasno od vseh navzočih sprejeta zaupnica narodno-socialističnim poslancem za njihovo delovanje v konstituiti in glasovanje o ustavi. — Vsi govorniki so želi za svoja izvajanja živahno odobravanje.

Proda se:

2 HIŠI NA PRODAJ

1. Ena lepa enonadstropna s 5 sobami, 3 kuhinjami velik vrt in klet sa nahaja v Rožni dolini. 2. Hiša s Kovačnico ali za vsako drugo obrt pripravno na zelo prometnem kraju, križišče 3 cest se nahaja na Glincah. Za obe se poizve Glince 74 pri Ljubljani. 1267

GOŽE, JERMENE, BICE

in tržaške bičevnice nudi Osvald Dobeč Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 1268

DOBRO IDOCA RESTAVRACIJA

in mesarija z vso opravo. Polzvo se v upravnistvu. 1269

HIŠA Z VRTOM

blizu državnega kolodvora v Sp. Šiški. 1271

HIŠA

enonadstropna z lepim vrtom, v sredi mesta. Stanovanje na razpolago. Polzvo se pri Fran Goldman. Krifjeva ul. 9, Ljubljana. 1216

MALO POSESTVO

radi selitve 1 hiša, 1 joh rodovitne zemlje itd. Ivana Novak, Slovenska ul. 22/I. Maribor. 1279

GOSTILNA Z ZEMELJIŠČEM

po zelo ugodni ceni v bližini kolodvora. Prostor: 3 gostilniške sobe z kuhinjo in 5 stanovanj. Kje poje uprava »Jugoslavije« v Mariboru. 1274

PRVOVRSTNE TRGOVSKE HIŠE

z lokali v koje se zamore takoj useliti. — Trgovske lokale z ali brez zaloge. — Velika hiša z skladišči, kjetmi in prostori za zaloge na debelo. — Vile za 1 — 2 družini, v koje se zamore takoj useliti. — Male hiše in posestva, potem večja posestva. — Gostilna, hotel, kavarna. Informiranje. Bealitetna pisarna »Rapid«, Naribor, Gosposka ul. 28. 1277

DVE HARMONIKI

dobro ohranjeni, zelo ceno. Sv. Petra nasip 35 pri K. Kačar-ju. 1281

PO UGODNI CENI

pisalni stroj Remington. Naslov pove Ar. zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 8 1255

VINO

3200 l dobrega, namiznega, liter po 10 po 10 K Vpraša se pri Götlich, Maribor, Koroška c. 123 1221

Michel Zévaco:

NOSTRADAMUS.

„Punica,“ je izpregovoril Henri, vse vede nekam čudno.
»Da,« je rekel Franc s prisiljenim nasmehom, »človek bi res dejal, da je govorila z nevidnim bitjem.«
»Roncherolles in Saint-André sta se spogledala in zmagala z glavo.
»Visočanstvi,« je dejal Roncherolles, kričev se do tal, »dušo in telo bi tvegal, da ugodim vaši volji.«
»In šele jaz!« se je podvizal Saint-André.
»Toda,« je povzel baron, »kar je res, je res: ko sva pravkar vrgla tisto nadležno stanko v Sekvano, sva slišala krik, ki ga gotovo ni izustilo človeško bitje.«
»Istotako je čista resnica,« je pripomnil Saint-André, »da sva videla to dekle, kako je čitala zapečateno pismo.«
Princa sta skomignila z rameni. Franc je pogledal Henrija.
»Enake pravice imava,« je odgovoril Henri srdito. »Toda ne k tebi ne k meni. Jaz predlagam dvorec grofa Saint-Andréja.«
»Zato, ker je Saint-André tvoj pristaš!« je zarenčal Franc. »Pravice bi tam ne ostale dolgo enake.«
»Visočanstvi,« je dejal Roncherolles in se globoko priklonil, »zakaj se ne bi izvolili poslužiti mojega dvorca? V Sekirni ulici je, na samotnem in mirnem kraju, in razen tega bi neizmerno počastili svojega slugo, ki je obema enako vdan, visočanstvi.«
»Dobro!« je dejal Franc.
»Naj bo,« spravimo jo k Roncherollesu!« je škrtnil princ Henri.
Se isto noč so spravili Marijo v Sekirno ulico. Princa sta se vrnila v Louvre. Da bi laglje pazila drug na drugega, sta se zmenila, da hočeta spati odsej v isti sobi; Franc I., ki je sklepal po tem, da sta se brata sprijaznila, je bil zelo vesel te novice. Henrijeva soproga Katarina de Medici se je sicer začudila, toda kot pametna ženska se je vdala v novi položaj brez dolgega kisanja.
Roncherolles je postal ječar nekretnosti Marije. Toda Saint-André, ki ga je vznemirjala sreča njegovega sodruga, se je hotel za vsako ceno preseliti k njemu. Tako je dobila

mlada žena namestu enega dva čuvaja, ki pa sta oba pazila, da ji nista prišla pred oči.
III.
Ječe v Templu.
Minila je več mesecev. Poskočimo ta čas. Stopimo v eno izmed kraljevskih trdnjav, ki je polna krvavih spominov: v mogočni Tempel, ki je stražil severoiztočno stran Pariza. Pojdimo za brezbrzišnim, surovim jetničarjem, ki živižja spotoma lovsko pesem. Pot drži po ogromnih kamenih stopnicah v podzemlje trdnjave. Zrak postaja gost, tema vsak hip bolj črna; dočim sije zgoraj junačjevo sonce, vlada tod ledena noč: smrđljive sape nam vejejo naproti in nečista gofazen se plazi po tleh.
Ječar koraka s svetilko v roki po temnem hodniku in obstane pred nekimi vrati. Preklinja je odrine težke zapahne ter postavi v celico vrč vode, pokrit s hlebem črnega kruha; nato vzame izpraznjeni vrč in odide. Voda in kruh, ki ga je prinesel, sta dnevna hrana za jetnico.
Jetnici je ime Marija.
Njene oči so polne strmečega obupa. Njen obraz je shujšan, na njenem ubogem telesu ni več videti mesa. Njena polt je postala prstena. Včasih jo izpreleti drhtljaj. To je bridko in radostno začudenje, ki prešinja ženo, kadar upa in čaka, da zaplače v njenem naročju bitje, ki ga ljubi že zdaj, dasi ga še ni na svetu... Kadar jo mine to začudenje, sedi Marija mračno zamišljena v svojem kotu. Venomer isti spomini! Vedno ista slika zadnjih sedmih mesecev, ki se ji zdi že nekam zabrisana, zagrnjena s sencami časa. Ali je res ona, ta, ki je tu? Je li res ona tista, ki se je zbudila neko noč in je zagledala dvoje obrazov, spuščenih od strasti? Ali je res tista, ki so jo vlekli v neznano hišo, kjer se je morala noč in dan braniti napadov dyeh zveri v človeški podobi?... Kako hrabra je bila takrat! Kako silna je bila njena duša, kako močno nje telo!... Da, takrat je še upala! Kakala je soprogo vrnila! Renaud ji je ponavljal oddaleč vsak trenutek: »Točno čez dvajset dni bom spet pri tebi!«
Devet dni sta brata poizkušala z zvijačo, s silo, z obljubami in grož-

njami doseči svoj namen; deseti dan proti večeru sta jo posetila skupaj. Franc jo je nagovoril takole:
Obtoženi ste čarovnje. Obtoženi ste, da ste čitali v temni noči zaprtismo, ne da bi ga bili odpečatili. Obtoženi ste, da ste govorili z nevidnim bitjem, ki je bilo gotovo demonaškega značaja. Prepeljeni boste v Tempel in postavljeni pred sodnike; nato boste skoraj gotovo obsojeni in sežgani na grmadi.
Za njim je povzel Henri:
Razen če se izpametujete in postanete popustljivejši. Potem se vam odpre svobodno življenje v sreči in bogastvu. Visoka dama postanete, in najvišji imenitniki na dvoru se vam bodo klanjali.
»Odvedite me v Tempel!« je odgovorila Marija.
Odšla sta. Uro nato so prišli črni možje z vojaškim spremstvom, ki so jo naprej izpraševali in nato odvedli v Tempel. Brez nemira in strahu je stopila Marija v svojo ječo; štela je samo dneve do Renaudove vrnitve: »Čez deset dni bo zopet tu; nič ne more zabraniti, da me ne bi objel čez deset dni in mi ne bi odprl temnice.« — Prišel je naposled dan, ki ga je bil Renaud napovedal; bila je nedelja. Kakor hitro je posnela po šumu, ki je prihajal od zunaj v njeno celico, da se je zdnilo, se je trepetaje postavila k vratom in jela čakati. Uro so minevale druga za drugo. Izprva je čakala vdano; nato jo je obšla nestrpnost. Proti večeru ji je prinesel ječar običajno dvodnevno hrano. Niti zmešala se ni zanj, ko je odpehnil vrata; saj ga je spoznala po hoji, da ne more biti Renaud. Jedla ni; stala je pri vratih, ne da bi se genila. Le časi je zamrmrala:
»Kako dolga je vendar ta nedelja!«
Nepremagljiva trudnost jo je obhajala vedno iznova. Noge so ji klecale. Toda vztrajala je. Bežečih ur ni imela s čim meriti. Kruha se ni doteknila, pač pa jo je mučila neznoznosna žeja. In ko je šla nekoč pit, je zapazila, da ni v vrču niti kapljice vode.
»Kako sem ga mogla izprazniti?« je ostrmelala.
V trenutku, ko je izrekla te besede, so se odprla vrata in vstopil je

paznik s svojo svetilko v roki. Nesel je hlebec in vodo, hrano za dva dni. Marija je osupnila. Nikoli še ni bila ogovorila tega človeka. Zdaj pa je vprašala nehotno:
»Kako da ste mi prinesli danes dvakrat jed in pijačo?«
»Kako dvakrat?« je zazijal ječar.
»Seveda. Saj ste mi dali davi hlebec kruha in vrč vode...«
»Saj sem vedel,« je zagodrnjal ječar, »zmešalo se ji je. Tako se zgodi po navadi.«
Ko je odhajal je dodal:
»Zadajkrat sem vam prinesel v nedeljo zvečer.«
»V nedeljo zvečer?«
»In zdaj smo v torek zvečer,« je rekel paznik ter zaloputnil vrata.
Brez vzkrika, brez vzdihla je padla Marija vznak. Od nedelje, zjutraj do torka zvečer je stala pred vrati brez pijače in brez jedi!...
IV.
Obsojenka.
Minila sta dva dni. Marija je ždel v svojem kotu. Ni vpila, ni plakala; sloherna zavest življenja se je bila utrnila v nji; le ena sama misel je plavala na ovršju teme, ki je zalivala njeno dušo:
»Njega ne bo!...«
Večkrat se ji je zdelo, da vidi pred seboj Franca in Henrija, zdaj vsakega posebej, zdaj oba hkrati. Ni ju slišala, kaj sta govorila. Enkrat je razumela toliko, da ji grozita z nečim. In ko sta dostikrat odšla, so vstopili ječarji; šla z njimi, ne vedoč, kaj se pripravlja, in dospela naposled v temno dvorano, kjer so zborovali črno oblečeni možje. Eden izmed njih jo je vpraševal vse močje in nemogočje; med drugim tudi, koliko časa že ima stike s peklenskim in če mu je podpisala njegovo pogodbo. Marija je odkimala ne da bi odgovarjala na ta bedasta vprašanja. Vse to je moralo trajati dolgo, zakaj proti koncu so jeli prižigati sveče v dvorani. Nato sta jo prišla dva halebardirja za roke ter jo prisilila, da je pokleknila, in eden izmed črno oblečenih mož je jel naglo čitati nekakšen pergamen. Toda Marija ni vedela, kaj se godi. Besede in dogodki so se utapljali v čudni omotici, vse okrog nje se je zlivalo v nerazrešen kaos...

Stala je pred duhovnim sodiščem! In pergamen, ki ga je čital črni mož, je bil njena obsodba!
Marija je bila obsojena, da jo sežgo živo na Grevskem trgu, prej pa jo bodo mučili, dokler ne prizna, kakšni so bili njeni odnosi s peklenskimi močmi. Prečitali so ji to in jo odvedli nazaj v temnico.
Se so tekli dnevi in noči, brez dogodka in brez izpremembe, v večni enoličnosti jetniškega življenja. In Marija sama ni več vedela, koliko mesecev je minilo od Renaudovega odhoda v Montpelier.
Nekoč pa, ko je tavalja z opotekajočimi se koraki po svoji temnici, so se odprla zapahnjena vrata; ječar je spustil v zapor dva prišleca, postavil svojo svetilko v kot, skril se do tal in odšel. Marija je osuplo pogledala svoja gosta. Nato ju je spoznala in se prestala zanimati za njiju.
To, kar sta ji imela princa povedati, je moralo biti nekaj strašnega, zakaj odlašala sta dolgo. Prvi se je odločil Franc. Stopil je k Mariji ter jo prijel za roko. Še tisti hip je Henri v svoji besni ljubosumnosti pograbil nesrečnico za drugo roko.
»Poslušajte naju, Marija,« je izpregovoril Franc. »Pred vami stojita dva brata, ki se sovražita zaradi vas; ker ste ju navdala oba z isto neukrotno ljubeznijo. Čudno je, Marija, da sta vas vzljubila dva brata hkrati...«
»Hropel je; nemara mu je bil zasijal trenutek kesanja. Toda že je izpregovoril njegov brat in tekmeč Henri:
»Da, to je čudna stvar, ki že sama zadošča v dokaz, da ste zvezani s peklenskimi silami. Zato vas je kralj ukazal izpraševati na težalnici...«
»Na težalnici?« je zastokala Marija in iztrgala bratoma roke.
»Da!« je hlastno povzel prestolonaslednik Franc. »Z mukami vas bodo prisilili...«
»Z mukami?« je vztrepetala nesrečnica.
Henri in Franc sta jedva dihala. Toda njiju obraza sta izražala trdovratno, neizprosno, blazno strast.
Dalje prihodnjik.

Raznovrstno
Böhlerovo jeklo
na drobno in debelo 1 in pol vagona zaloge, železne cevi za vodovode, paro kanalizacijo, (škotske) irske peči, betonako železo dobavlja po tovarniških dnevnikih cenah
PROMET, teh. ind. podjetje
LJUBLJANA.

ŽENITNA PONUDBA.
40 letni gostilničar išče v najem gostilno ali tudi vino — pivotoč na račun v katerem koli kraju Slovenije gre tudi kot soudeleženec kake gostilne, ki jo vodi vdova, v katerem slučaju tudi ni izključena ženitev.
Ponudbe pod „gostilničar“ na upravo „Jugoslavije“ v Ptuju.

Promet
teh. in industrijsko podjetje dr. z. o. z.
v Ljubljani, Gradišče št. 9.
jako poceni
zaradi premenjene dispozicije
prodaja
1 električni motor 17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Brown-Boveri z restatom in drugimi pripadki.
1 električni motor 11 P. S. 300 Volt, ca 1200 obratov, kompleten.
Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost.

Franjo Škof
Romanca Škof
roj. Verdnik
poročena
Dravograd-Meža, 5. julija 1921.

Dr. Ivan Pintar
ne ordinira
do 31. julija 1921.
Proda se v Mariboru
vila (druž. hiša) v krasni legi, z 7 sobami, 2 sobi za služkinje, 2 predsobi, in limi pritlikavimi, prvovrstna stavba, sna opremljena, parkirani vrt, Veseliti u konca leta. Cenjene ponudbe pod ložnost 419 na Anovčni z.

POTNIK
se išče v svrhu prodaje jako lukrativnega predmeta neke jugoslovanske tovarne. Ponudbe pod „TOVARNA“ na uprarništvu tega lista.

Priložnostni nakup!
Velike množine stročnic, prima, z vato, Altesse, Flor, Watteol, Apartos in Antinicotin Nr. 2 per mille 38 K. Altesse in Tabu papir za cigarete, Patent per carton 100 K, zalepke (podobne poljskim pismom) pro mille 100 K, poljske dopisnice pro mille 20 K. Kuverte prima kvalitete, velikost 12 x 18 in 14 x 21 cm v ružavi, zeleni, modri, temnomodri barvi per mille 220 K. Zvezki, pisarniške potrebščine itd. per 100 komadov 480 K. : Papirna trgovina Rudolf Gaisser, Maribor.

Čitajte naše oglase!

Ljudmila Dolenc
je danes 17. julija ob 1/2 16 uri previdena s svetimi zakramenti, v 77. letu svojega zemskega potovanja boguvdano odšla v boljše življenje.
Prijateljem in znancem sporočamo zadnjo željo nepozabne pokojnice, da izrečno odklanja vence in posebna smrtna obvestila.
Dne 19. julija ob 16 uri gre njena zadnja pot na Kranjsko pokopališče kjer si v rodbinski grobnici oddahne dokler je ne pokliče Vstajenja Gospod.
Kranj, 17. julija 1921.
Edvard Dolenc in njegovi.

Edina razprodaja vseh vrst specijalnega mavca (gipsa)
za celo kraljevino SHS tvornic: STANZ, KINDBERGER, SEMMERLING, SCHOTTWIEN, PUCHBERG, AUSEWIESE etc. nudi po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun
Kosta Novakovič, veletrgovina mavca
Ljubljana, Židovska ulica 1.

Medić, Rakovec & Zankl prej A. Zankl sinovi.
Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavi: Merakl. Ljubljana. — Telefon 64.
Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: Barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbonilej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.
„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emailni lak. „MERAKL“. Brunoline.
Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

PREMOG prvovrsten, spodnještarski, primeren za industrije in za domačo porabo dobavlja na vagon, kosovec, orehovec ali zdrob, po dnevni ceni, vsako množino. Ponudbe pod „Premog“ na upravništvo lista.
RAVNATELJA
išče lesna industrijska družba „SAVA“ v Ljubljani. Zahteva se strokovno in komercialno izobrazbo v lesni stroki in znanje italijanskega jezika. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevkov do 5. avgusta na
Aloma Compay d. z. o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3.